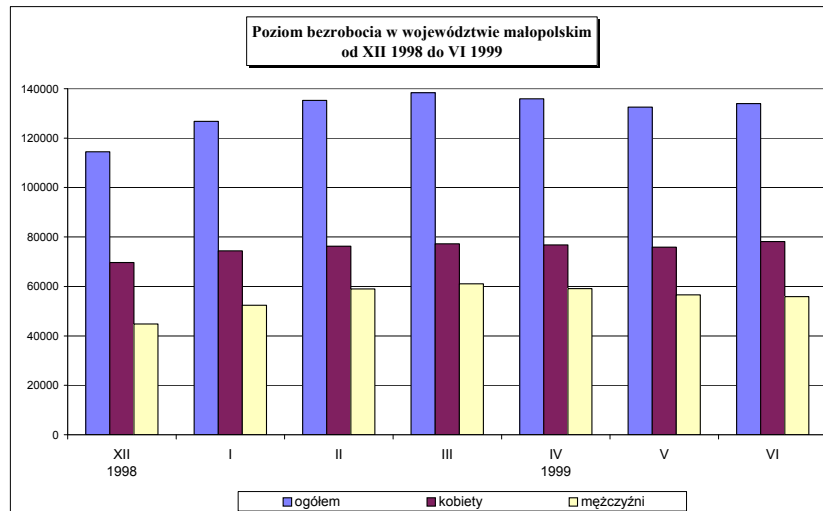

CHARAKTERYSTYKA BEZROBOCIA WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO - STAN NA 30. 06.1999 R

Na koniec czerwca 1999 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy województwa małopolskiego wynosiła 133982 osoby. Na początku roku notowano stałe zwiększenia tej populacji, w kwietniu i w maju nastąpił spadek, a w czerwcu ponowny wzrost.

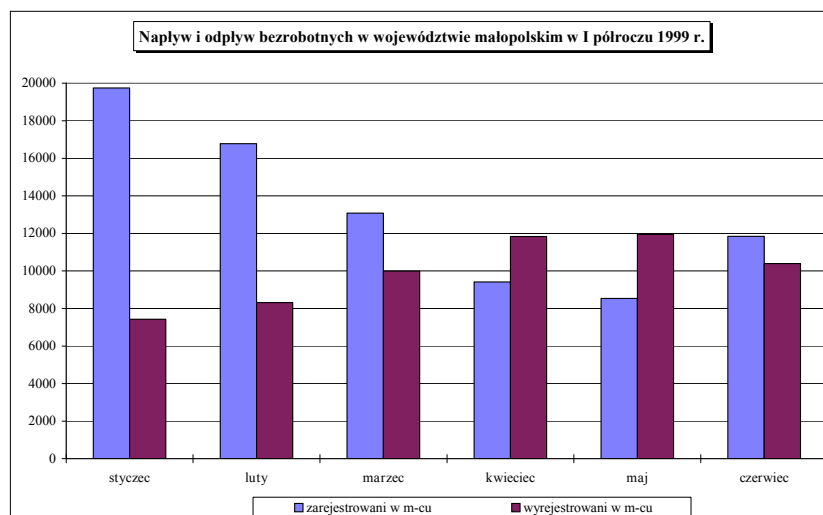
W stosunku do I kwartału liczba bezrobotnych spadła o 4385 osób tj. o 3,2%. W odniesieniu do poziomu z grudnia 1998 r. obecny stan bezrobocia jest większy o 19491 osoby, czyli o 17%.

Bezrobotni w województwie małopolskim i w poszczególnych PUP

Wyszczególnienie	Stan na dzień				Dynamika (3:1)	Struktura (3)
	31.03.1999 r.		30.06.1999 r.			
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety		
	1	2	3	4		
PUP Bochnia	4 166	2 572	3 946	2 544	94,7	2,9
PUP Brzesko	4 856	2 989	4 744	3 111	97,7	3,5
PUP Chrzanów	5 229	3 072	5 019	3 075	96,0	3,7
PUP Dąbrowa Tarnowska	4 829	2 362	4 635	2 376	96,0	3,5
PUP Gorlice	9 031	4 866	9 086	5 094	100,6	6,8
PUP Kraków	21 488	12 243	21 407	12 463	99,6	16,0
PUP Limanowa	9 133	4 820	8 589	4 730	94,0	6,4
PUP Miechów	1 839	916	1 922	977	104,5	1,4

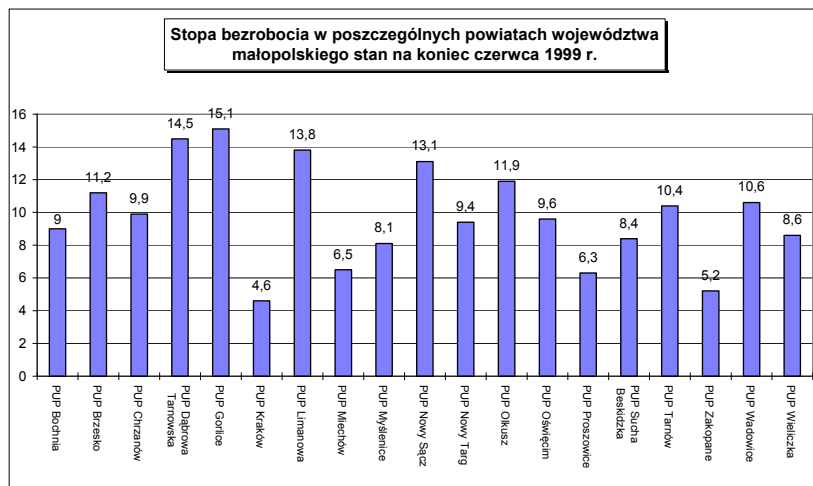
PUP Myślenice	4 276	2 363	4 031	2 390	94,3	3,0
PUP Nowy Sącz	18 085	9 848	17 640	10 083	97,5	13,2
PUP Nowy Targ	8 379	3 918	7 900	3 881	94,3	5,9
PUP Olkusz	7 265	4 413	6 992	4 523	96,2	5,2
PUP Oświęcim	6 600	4 132	6 294	4 166	95,4	4,7
PUP Proszowice	1 536	856	1 549	874	100,8	1,2
PUP Sucha Beskidzka	3 670	2 176	3 308	2 028	90,1	2,5
PUP Tarnów	15 561	8 373	14 882	8 478	95,6	11,1
PUP Wadowice	7 650	4 684	7 241	4 618	94,7	5,4
PUP Wieliczka	3 036	1 773	2 999	1 769	98,8	2,2
PUP Zakopane	1 738	882	1 798	941	103,5	1,3
Województwo małopolskie	138 367	77 258	133 982	78 121	96,8	100,0

W ciągu I półrocza br. urzędy pracy zarejestrowały 79408 osób. Należy jednak podkreślić, że ponad 60% bezrobotnych zostało zarejestrowanych w I kwartale. Głównym powodem zgłoszenia się do urzędów pracy dla około połowy osób, które napłynęły w I półroczu była chęć uzyskania świadczeń ZUS. Na przełomie I i II kwartału br. liczba rejestrujących się w urzędach znacząco malała, ale już w czerwcu odnotowano ponowny wzrost, spowodowany rejestracją tegorocznych absolwentów.

Stopa bezrobocia - podstawowy wskaźnik pozwalający na porównawczą ocenę sytuacji w zakresie bezrobocia wyniosła dla woj. małopolskiego na koniec maja - 8,8%. Stawiało to nasze województwo na trzecim miejscu w skali kraju, a wyprzedziło nas województwo mazowieckie ze stopą 8,6 i województwo śląskie - 8,5%.

Najlepsza sytuacja w zakresie bezrobocia występuje w powiecie krakowskim. Osoby pozostające bez pracy i zarejestrowane w urzędach pracy stanowiły tam jedynie 4,6% aktywnych zawodowo. W skali kraju była to jedna z niższych wartości tego wskaźnika. Znacznie gorsza sytuacja występuje na rynkach pracy południowo-wschodnich obszarów naszego województwa. Wskazują na to wysokie, przekraczające nawet średnią krajową – 11,6%, wartości stopy bezrobocia: powiat gorlicki – 15,1%, powiat dąbrowski - 14,5%, powiat limanowski – 13,8%, powiat nowosądecki - 13,1%. Wysoki poziom tego wskaźnika charakteryzuje również, na tle województwa, powiat olkuski – 11,9%.

Populacja bezrobotnych województwa jest dosyć zróżnicowana, w szczególności w zakresie udziału osób z poszczególnych urzędów pracy zamieszkałych na wsi.

Według danych na koniec czerwca br. w takich PUP jak: Limanowa, Dąbrowa Tarnowska, Brzesko czy Myślenice, odsetek zamieszkałych na wsi w ogóle bezrobotnych (ponad 80%) przewyższa znacznie ten sam wskaźnik dla województwa (około 60%). W pozostałych powiatach odsetek ten zawiera się w przedziale od 23,9% w PUP Kraków do 77% w Proszowicach.

Wyszczególnienie	Struktura bezrobotnych													
	kobiety		z prawem do zasiłku		absolwenci		zamieszkali na wsi		wiek do 24 lat		Zwolnienia grupowe		na bezrob. ponad 12 m	
	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2
PUP Bochnia	61,7	64,5	20,3	18,1	9,8	10,9	64,4	64,6	42,9	41,6	11,3	12,3	32,2	34,0
PUP Brzesko	61,6	65,6	19,5	15,8	8,5	10,0	80,7	80,8	40,2	39,2	12,4	13	39,6	41,3
PUP Chrzanów	58,7	61,3	16,2	16,6	9,5	5,2	31,1	30,5	42,4	42,0	6,3	7,53	22,5	25,3
PUP Dąbrowa Tarnowska	48,9	51,3	21,4	21,3	5,3	7,9	82,2	82,8	38,7	38,9	13,1	14,1	46,5	47,3
PUP Gorlice	53,9	56,1	23,4	22,1	6,0	4,1	72,7	72,4	38,5	33,0	1,8	2,82	47,9	51,4
PUP Kraków	57,0	58,2	21,0	21,8	9,0	3,6	23,7	23,9	32,8	30,9	8,7	9,84	24,9	25,7

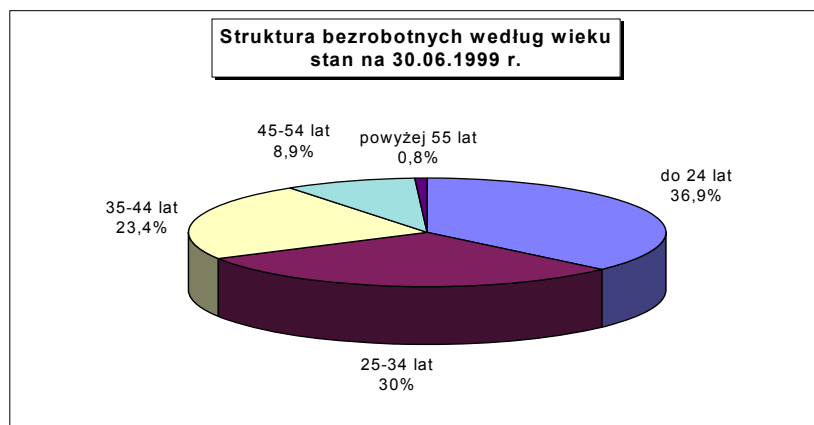
PUP Limanowa	52,8	55,1	25,9	24,4	7,6	3,0	83,6	83,5	38,2	37,2	5,8	6,03	49,4	53,1
PUP Miechów	49,8	50,8	15,2	14,7	11,2	6,2	65,8	65	48,9	47,3	3,3	3,33	33,5	33,9
PUP Myślenice	55,3	59,3	22,3	19,5	10,3	4,1	80	80	41	38,5	12,5	12,6	31,3	32,1
PUP Nowy Sącz	54,5	57,2	25,1	23,8	8,1	4,4	61,7	60,8	39,2	39,4	3,4	3,3	40,8	42,8
PUP Nowy Targ	46,8	49,1	22,2	17,4	7,3	2,6	64	63,9	37,3	36,2	7,1	6,61	26,5	29,2
PUP Olkusz	60,7	64,7	13,5	13,5	9,2	4,5	46,6	47	40,3	39,9	14,2	14,9	34,7	37,5
PUP Oświęcim	62,6	66,2	21,9	17,4	11,0	4,3	44,9	46,2	41,1	40,0	10,1	11	29,7	32,2
PUP Proszowice	55,7	56,4	13,0	12,1	13,0	7,0	74,7	77	52,5	52,3	5,1	5	34,6	35,5
PUP Sucha Beskidzka	59,3	61,3	21,3	19,0	8,0	1,7	74,6	75,5	33,3	30,2	9,2	11,7	34,0	37,6
PUP Tarnów	53,8	57	16,6	15,0	7,9	3,6	59,7	58,9	39,3	38,7	8,9	9,19	34,7	36,7
PUP Wadowice	61,2	63,8	20,0	16,1	9,0	4,3	68,5	69,2	35	33,7	13,6	14,6	33,9	37,1
PUP Wieliczka	58,4	59	22,8	21,1	10,9	4,2	76,4	76,7	36,9	36,3	11,4	12,7	28,8	28,5
PUP Zakopane	50,7	52,3	18,8	15,3	7,8	4,0	54,4	53,2	33,2	32,4	9,0	9,01	31,2	32,7
Woj. małopolskie	55,8	58,3	20,8	19,3	8,5	4,5	58,3	58,1	38,2	36,9	8,3	8,85	34,8	36,8

1) 31.03.1999 r. 2) 30.06.1999 r.

Kobiety stanowią 58,3% ogółu bezrobotnych i w stosunku do końca I kwartału ich odsetek wzrósł o 1,8 punktów procentowych. Podobną tendencję odnotowano prawie we wszystkich powiatach z wyjątkiem Wieliczki i Zakopanego, gdzie miały miejsce spadki - odpowiednio o 1,2 p. procent i o 6,1 p. procentowych.

Udział tej grupy zróżnicowany w poszczególnych powiatach i waha się od 49,1% w powiecie nowotarskim do 66,2% w powiecie oświęcimskim.

Dosyć liczną grupę bezrobotnych stanowią ludzie młodzi w wieku do 24 lat. Ich odsetek w ogółem wynosi 37% i w porównaniu do I kwartału nieznacznie spadł, o 1%.

Najwyższy poziom udziału tej grupy występuje w północnych powiatach województwa - w proszowickim - 52,3% oraz w miechowskim - 47,3%.

Według danych na koniec czerwca na obszarze Małopolski było 6011 bezrobotnych absolwentów, co stanowi 4,5% wszystkich zarejestrowanych.

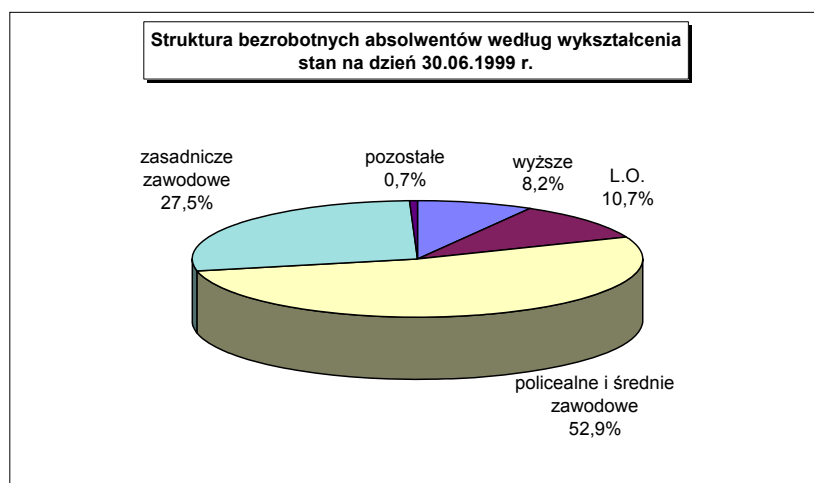
Liczba absolwentów zmalała w czerwcu w porównaniu z marcem o 5731 osób czyli o 44%. Spowodowane to było znacznym odpływem z rejestrów ubiegłorocznych absolwentów. Wyniósł on w II kwartale 11871 osób i przewyższył o połowę liczbę rejestrujących się tegorocznych absolwentów (6140 osób).

Bezrobotni absolwenci według wykształcenia

Wyszczególnienie		Liczba absolwentów	Z tego według wykształcenia				
			wyższe	polic. śred. zawodowe	LO	zasadnicze zawodowe	pozostałe
PUP Bochnia	a	408	22	107	50	228	1
	b	429	23	160	48	196	2
PUP Brzesko	a	411	14	130	26	238	3
	b	474	10	222	30	210	2
PUP Chrzanów	a	495	15	169	71	238	2
	b	260	6	164	42	48	0
PUP Dąbrowa Tarnowska	a	256	10	48	24	174	0
	b	366	8	131	37	190	0
PUP Gorlice	a	546	43	177	45	281	0
	b	377	15	160	29	173	0
PUP Kraków	a	1 936	305	681	277	667	6
	b	780	206	375	95	96	8
PUP Limanowa	a	698	20	194	101	367	16
	b	260	9	138	41	71	1
PUP Miechów	a	206	14	95	22	75	0
	b	119	11	86	11	11	0
PUP Myślenice	a	439	17	136	73	212	1
	b	166	17	102	31	15	1
PUP Nowy Sącz	a	1 461	35	488	192	705	41
	b	777	31	489	81	172	4
PUP Nowy Targ	a	614	22	209	79	257	47
	b	206	13	94	34	59	6
PUP Olkusz	a	668	38	311	110	209	0
	b	316	28	206	29	53	0
PUP Oświęcim	a	726	42	244	86	353	1
	b	273	25	162	34	52	0

PUP Proszowice	a	199	6	66	21	92	14
	b	109	6	78	10	8	7
PUP Sucha Beskidzka	a	294	11	106	31	144	2
	b	57	2	25	3	25	2
PUP Tarnów	a	1 233	69	274	144	746	0
	b	535	57	298	61	119	0
PUP Wadowice	a	687	21	260	51	354	1
	b	308	14	176	11	107	0
PUP Wieliczka	a	330	14	122	30	157	7
	b	127	9	69	10	32	7
PUP Zakopane	a	135	4	74	9	47	1
	b	72	2	44	7	19	0
Województwo małopolskie	a	11 742	722	3 891	1 442	5 544	143
	b	6 011	492	3 179	644	1 656	40

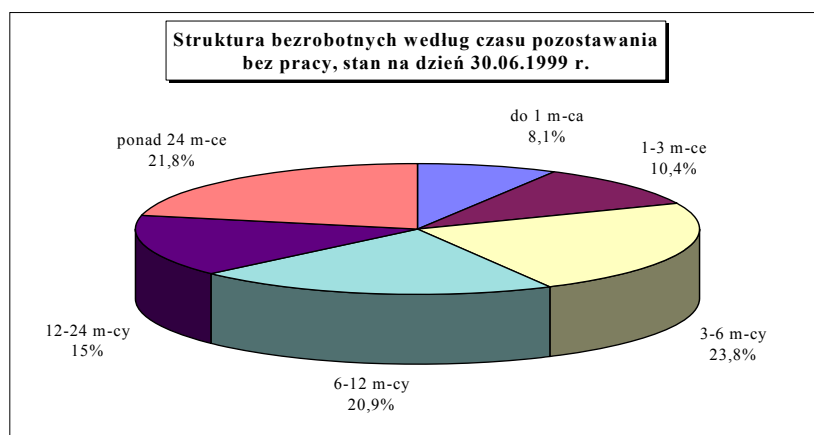
a) 31.03.99 b) 30.06.99

Wśród bezrobotnych absolwentów dominują osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (53%) i zasadniczym zawodowym (27,5%). W porównaniu z I kwartałem 1999 r przewaga tych grup utrzymała się, zmieniły się natomiast ich proporcje, bowiem odsetek absolwentów z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w I kwartale wynosił 33%, a z zasadniczym zawodowym - 47%.

Prawie 37% bezrobotnych naszego województwa to osoby długotrwale bezrobotne, a ich udział w ogółem bezrobotnych w stosunku do poprzedniego kwartału nieznacznie wzrósł o

2 punkty procentowe. Tendencję taką, oprócz województwa, odnotowano we wszystkich powiatach. W rejonach południowo-wschodnich udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 m-cy przekroczył już 50% (powiat limanowski – 53,1%, powiat gorlicki – 51,4%). Bardzo wysoki odsetek długotrwale bezrobotnych da się zauważyć również w powiecie dąbrowskim - 47,4%.

Na terenach objętych działaniem województwa małopolskiego niewielki jest dotąd udział osób, które trafiły na bezrobocie na skutek zwolnień grupowych. Na koniec czerwca 1999r. kształtował się on na poziomie 8,8%. Niektóre urzędy wykazywały nieco wyższy udział tej grupy bezrobotnych: powiat olkuski – 14,9%, powiat wadowicki – 14,7%, powiat dąbrowski – 14,1%. Bardzo niski, z kolei, udział wspomnianej grupy wystąpił w powiecie gorlickim 2,8%, jak również w powiecie nowosądeckim i miechowskim - 3,3%. Sytuacja ta może ulec zmianie, gdyż już w I półroczu 207 zakładów województwa małopolskiego zapowiedziało zwolnienie 13142 osób.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA BEZROBOTNYCH

Pośrednictwo pracy

W II kwartale 1999 r. w powiatowych urzędach pracy województwa małopolskiego zarejestrowało się 29800 osób, co świadczy o zmniejszeniu się liczby rejestrujących o blisko 20 tys. osób w stosunku do I kwartału. Mimo iż napływ obu płci do rejestrów jest rozłożony równomiernie, sytuacja kobiet jest znacznie trudniejsza i pozostają one dłużej na bezrobociu niż mężczyźni. Dla przykładu, aż 16,8% kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym pozostaje w rejestrze bezrobotnych powyżej 24 miesięcy, natomiast mężczyźni posiadający taki sam poziom wykształcenia zaledwie w 4,3% pozostają bezrobotnymi przez tak długi okres. W dalszej kolejności, jeżeli chodzi o poziom wykształcenia, pozostają bezrobotnymi osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym, policealnym i średnim zawodowym oraz średnim ogólnokształcącym. Proporcjonalnie wraz ze wzrostem wykształcenia obniża się czas pozostawania bezrobotnego bez pracy (sytuacja ta dotyczy również kobiet). Osoby posiadające wykształcenie wyższe to niewielki procent ogółu bezrobotnych. Na koniec II kwartału stanowili

oni 1,8% wszystkich bezrobotnych. Oni również są najmniej liczną grupą osób będących bez pracy powyżej 24 miesięcy, a więc uznanych za długotrwale bezrobotnych. Należy zaznaczyć, że w przypadku wyższego wykształcenia w rejestrze bezrobotnych znajdowało się na koniec kwartału więcej kobiet niż mężczyzn (stanowiły one 63,8% wszystkich bezrobotnych posiadających ten rodzaj wykształcenia). Podobnie sytuacja przedstawia się jeżeli chodzi o kobiety z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym (stanowiły one 72% z ogółu o takim wykształceniu) oraz średnim ogólnokształcącym (stanowiły one 83,6% z ogółu o takim wykształceniu). Tylko w przypadku najniższego wykształcenia tj. zasadniczego zawodowego oraz podstawowego i niepełnego podstawowego procent kobiet i mężczyzn kształtował się na takim samym poziomie. Na podstawie powyższych danych można wnioskować, iż kobiety należą do grupy osób lepiej wykształconych, a z drugiej strony mających większe trudności w znalezieniu zatrudnienia.

Najbardziej zagrożoną bezrobociem grupą są głównie ludzie młodzi w wieku pomiędzy 18 a 34 rokiem życia – według stanu na koniec czerwca stanowili oni trzon wszystkich bezrobotnych (66,8%). Liczba bezrobotnych stopniowo ulega obniżeniu wraz ze wzrostem przedziałów wiekowych. Wysoki procent młodych bezrobotnych związany jest głównie z brakiem doświadczenia zawodowego. Według stanu na koniec czerwca osoby nie mające żadnego stażu pracy były najliczniejszą grupą bezrobotnych (24,3%).

Z ogólnej liczby rejestrujących się w II kwartale, 38,3% to osoby, które po raz pierwszy znalazły się w rejestrze bezrobotnych. Przy spadku liczby rejestrujących się wzrosła liczba wyrejestrowanych o blisko 8500 osób. Główną przyczyną rezygnacji ze statusu bezrobotnego było podjęcie pracy (51%). Na pozostałe 49% złożyli się bezrobotni, którzy między innymi nie potwierdzili gotowości do pracy, rozpoczęli szkolenia lub staż, dobrowolnie zrezygnowali ze statusu bezrobotnego lub z przyczyn innych niż wymienione, a nie znanych urzędowi pracy.

Oferty pracy

Wyszczególnienie	Oferty		
	zgłoszone w ciągu I kw. 1999 r.	zgłoszone w ciągu II kw. 1999 r.	według stanu na koniec II kw. 1999 r.
PUP Bochnia	371	492	32
PUP Brzesko	183	413	2
PUP Chrzanów	340	420	7
PUP Dąbrowa Tarnowska	202	399	48
PUP Gorlice	508	533	7
PUP Kraków	2 654	2661	340
PUP Limanowa	295	369	14
PUP Miechów	56	115	2
PUP Myślenice	133	384	12
PUP Nowy Sącz	1 080	1690	58
PUP Nowy Targ	552	744	13
PUP Olkusz	256	445	18
PUP Oświęcim	314	410	14
PUP Proszowice	123	128	18
PUP Sucha Beskidzka	269	388	0

PUP Tarnów	627	994	53
PUP Wadowice	250	446	3
PUP Wieliczka	198	202	38
PUP Zakopane	117	147	9
Województwo małopolskie	8 528	11 380	688

W omawianym okresie w dyspozycji powiatowych urzędów pracy województwa małopolskiego znalazło się 11380 ofert pracy (w tym 1763 oferty dotyczyły prac w sektorze publicznym). Oferty te znalazły się w posiadaniu urzędów pracy zarówno w wyniku bezpośrednich zgłoszeń od pracodawców, jak również działań marketingowych prowadzonych przez pośredników każdego PUP. Do głównych ich zadań należy pozyskiwanie nowych pracodawców do współpracy oraz pozyskiwanie ofert pracy. W całym województwie pośrednicy przeprowadzili w II kwartale ok 5500 wizyt w wyniku, których zdobyli oni ponad 4000 ofert pracy. Równocześnie pozyskali do współpracy 664 nowych pracodawców. Oferty, które znalazły się w posiadaniu powiatowych urzędów pracy dotyczyły głównie zawodów: budowlanych (m.in. robotników budowlanych, murarzy, betoniarzy, cieśli, ślusarzy), sprzedawców, sprzątaczek, robotników przy pracach prostych, pracowników gastronomii, kierowców, fryzjerów. W zawodach nierobotniczych najwięcej propozycji pracy było dla pracowników administracyjno – biurowych i referentów ekonomicznych. Struktura zawodowa bezrobotnych pokrywała się ze strukturą ofert pracy, głównie w zakresie prac w budownictwie, przy pracach prostych w handlu i usługach oraz w przemyśle przetwórczym, dotyczących usług gastronomicznych, sprzedawców oraz ekonomistów, referentów ekonomicznych, księgowych, pracowników obsługi administracyjno – biurowych. Spośród wszystkich ofert pracy, którymi dysponowały urzędy pracy województwa małopolskiego 1145 ofert przeznaczonych było dla absolwentów. Oferty pracy niesubsydiowanej spośród wszystkich ofert w II kwartale stanowiły 71,9%. W okresie tym pracę niesubsydiowaną za pośrednictwem urzędu podjęło 5525 osób czyli 2655 osób więcej niż w I kwartale br. Kobiety stanowiły 35,8% ogółu podejmujących pracę niesubsydiowaną co oznacza spadek tego wskaźnika w stosunku do I kwartału.

Reasumując:

- najwięcej ofert pochodziło z terenu:
 - PUP Kraków - 2661 ofert (23,4%)
 - PUP Nowy Sącz - 1690 ofert (15%)
- większość propozycji pracy, jakie oferowały powiatowe urzędy pracy to ofert z takich działań gospodarki jak:
 - ♦ Działalność produkcyjna - 2820 ofert
 - ♦ Budownictwo - 2354 oferty
 - ♦ Handel i Naprawy - 2309 ofert
 - ♦ Administracja publiczna i obrona narodowa - 1092 oferty,
- a najbardziej poszukiwanymi pracownikami są:
 - ⇒ sprzedawcy - 2550 ofert
 - ⇒ robotnicy budowlani - 1134 oferty
 - ⇒ referenci adm-biur - 929 ofert
 - ⇒ murarze ogólnobudowlani - 904 oferty
 - ⇒ sprzątaczk - 426 ofert

W omawianym okresie z ogólnej liczby podejmujących pracę niesubsydiowaną za pośrednictwem PUP najwięcej osób posiadało wykształcenie zasadnicze – 48,5%, najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym – 99 osób, tj.1,8%. Kobiety analogicznie

stanowiły – 13,5% oraz 1,04%.

Podobnie jak w I kwartale najwięcej osób, które podjęły pracę niesubsydiowaną, to bezrobotni pozostający w rejestrze do 3 miesięcy, stanowią oni 32,5% wszystkich, którzy podjęli ten rodzaj zatrudnienia (w tym kobiety 10,5%), oraz analogicznie jak w I kwartale liczba podejmujących pracę niesubsydiowaną za pośrednictwem PUP obniża się wraz z wydłużeniem się okresu pozostawania na bezrobociu. Osoby pozostające w rejestrze powyżej 24 miesięcy stanowiły najmniej liczną grupę osób podejmujących pracę niesubsydiowaną - 6,2%, w tym kobiety – 3,6%.

Szkolenia bezrobotnych

Powiatowe urzędy pracy woj. małopolskiego realizując zadanie szkolenia osób bezrobotnych opierają swoją działalność o „**Kierunki szkoleń osób bezrobotnych w woj. małopolskim w roku 1999**”. Kierunki te są podstawą dla powiatowych urzędów pracy do opracowania lokalnych, okresowych planów szkoleń osób bezrobotnych. Działalność urzędów pracy w II kwartale bieżącego roku charakteryzowała się dynamicznym wzrostem liczby osób podejmujących szkolenia oraz znacznym, tematycznym zróżnicowaniem programów szkoleniowych oferowanych osobom bezrobotnym i poszukującym pracy.

W II kwartale bieżącego roku powiatowe urzędy pracy woj. małopolskiego organizowały szkolenia w ramach wszystkich dostępnych form. W okresie tym skierowano na szkolenia 1.439 osób, w tym 197 absolwentów, co stanowi 13,7 % ogółu podejmujących szkolenia. Z ogólnej liczby skierowanych ponad 66 % pochodziło z tzw. grup ryzyka (951) osób. Poniżej w tabeli kilka danych charakteryzujących uczestników zorganizowanych w II kwartale szkoleń:

	Poziom wykształcenia						Kategorie szkoleń		
	I	II	III	IV	V	VI	A	B	C
Liczba uczestników szkoleń	122	476	537	192	50	62	331	533	575
RAZEM	1.439						1.439		

I – podstawowe

II – zasadnicze zawodowe

III – średnie zawodowe

IV – średnie LO

V – policealne zawodowe

VI – wyższe

A – przyuczenie do zawodu

B – przekwalifikowanie

C – podwyższenie kwalifikacji

W szkoleniach w formie grupowej uczestniczyło łącznie 1.200 osób, natomiast w indywidualnych 239 osób. Szkolenia organizowane w trybie indywidualnym były mocno zróżnicowane tematycznie — rzadko podobne do szkoleń organizowanych w formie grupowej. Przykłady szkoleń zorganizowanych przez urzędy pracy woj. małopolskiego pod potrzeby indywidualnych pracodawców to np.: *specjalistyczny kurs pomocy doraźnej — dla lekarzy, administrator systemem NETWARE 5, maszynista zespołu maszyn do rozkładu mas bitumicznych, instruktor rekreacji ze specjalnością jeździectwa, agent ubezpieczeniowy, agent ochrony.*

W omawianym okresie powiatowe urzędy pracy zorganizowały również szkolenia w

ramach TUS (trójstronnych umów szkoleniowych). Umowy te zawierane są pomiędzy pracodawcą (gwarantującym zatrudnienie), jednostką szkolącą (zobowiązującą się zorganizować szkolenie wskazane przez pracodawcę) oraz urzędem pracy (prowadzącym kwalifikację na szkolenie i finansującym je).

W szkoleniach zorganizowanych w ramach TUS uczestniczyło 76 osób. Poniżej prezentujemy tematykę zorganizowanych szkoleń: *operator urządzeń tartacznych, towaroznawstwo zielarskie, bukieciarstwo, uprawnienia budowlane, operator maszyn mas betonowych.*

W okresie sprawozdawczym udzielono również 8 pożyczek w celu umożliwienia osobom bezrobotnym sfinansowania szkoleń charakteryzujących się uzyskiwaniem po ich ukończeniu specjalistycznych kwalifikacji. Pożyczki te zostały przeznaczone na następujące szkolenia: *specjalistyczny kurs grafiki komputerowej, ochrona osób i mienia – licencja I stopnia, dyplomowany masażysta, agent celny.*

W II kwartale br. szkoleniami zostali objęci również pracownicy na wniosek pracodawcy (48 osób) oraz osoby poszukujące pracy (11 osób), tj.:

a/ osób w okresie wypowiedzenia z przyczyn dotyczących zakładu pracy — 4 osoby

b/ osób pobierających gwarantowany zasiłek okresowy z pomocy społecznej — 7 osób .

Poniżej prezentujemy szkolenia — poza wymienionymi powyżej — zorganizowane przez powiatowe urzędy pracy woj. małopolskiego w II kwartale bieżącego roku;

- *Nowoczesne techniki budowlane*
- *Obsługa komputera*
- *Kucharz*
- *Prawo jazdy — doskonalący*
- *Pracownik ochrony*
- *Operator sprzętu budowlanego*
- *Obsługa kas fiskalnych*
- *Księgowość*
- *Spawanie w różnych technikach*
- *Towaroznawstwo zielarskie*
- *Nowoczesne techniki strzyżenia*
- *Murarz-tylnkarz*
- *Zbrojarz-betoniarz*
- *Ocieplanie budynków*
- *Specjalista d/s sprzedaży*
- *Fakturzystka*
- *Przedsiębiorczość*
- *Doradca podatkowy*
- *Komputerowa obsługa biura*
- *Sprzedawca w handlu hurtowym i detalicznym*
- *Grafika komputerowa*
- *Uprawnienia SEP*
- *Maszynista koparko-ladowarek*
- *Pracownik hurtowni-magazynu*
- *Przewóz materiałów niebezpiecznych*
- *Operator walca*
- *Obsługa wózków widłowych*
- *Kurs administracyjno-biurowy*
- *Rachunkowość*

- *Lider Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy*
- *Manicure-pedicure*
- *Sekretarka*
- *Palacz c.o.*
- *Kasjer handlowy*
- *Rzeczoznawca majątkowy*
- *Obróbka drewna*
- *Wykorzystanie Internetu do poszukiwania partnerów do współpracy*

Program “Absolwent”

W końcu II kwartału br. zakończyła się edycja Programu “Absolwent ‘98””. W ramach realizacji programu wielu absolwentów skorzystało z takich form pomocy jak: pośrednictwo pracy, spotkania informacyjne, warsztaty poszukiwania pracy, kluby pracy i indywidualne porady zawodowe. W ciągu II kwartału podjęło zatrudnienie 2149 absolwentów. Z indywidualnego pośrednictwa zawodowego skorzystało 405 osób. W spotkaniach informacyjnych adresowanych wyłącznie do bezrobotnych wzięło udział 475 osób. Podobnie jak w poprzednim kwartale część absolwentów deklaruje chęć podnoszenia swych umiejętności w poszukiwaniu zatrudnienia poprzez uczestnictwo w kilkudniowych warsztatach Poszukiwania Pracy. W II kwartale deklarację uczestnictwa w warsztatach złożyły 324 osoby, natomiast ukończyło warsztaty 279 osób. Absolwenci mają również możliwość korzystania z indywidualnych informacji zawodowych udzielanych przez doradców zawodowych. W II kwartale informacją tego typu zainteresowane były 424 osoby. Jeżeli warsztaty poszukiwania pracy nie są wystarczające, a problem uzyskania pracy wynika głównie z braku umiejętności jej poszukiwania czy odpowiedniego prezentowania się pracodawcy, wówczas absolwenci mogą uczestniczyć w zajęciach klubu pracy. W II kwartale z tej formy pomocy skorzystało 131 absolwentów.

Od czerwca rozpoczęła się kolejna edycja programu wspomagającego zatrudnienie absolwentów- “Absolwent 99”. Celem strategicznym programu jest zwiększenie zatrudnienia bezrobotnych absolwentów poprzez zapewnienie szeroko dostępnej informacji o możliwościach aktywizacji zawodowej bezrobotnych absolwentów oraz objęcie usługami przez powiatowe urzędy pracy wszystkich rejestrujących się i zainteresowanych pomocą absolwentów. Efektem programu “Absolwent 99” w województwie małopolskim będzie zapewnienie każdemu absolwentowi określonej formy aktywizacji zawodowej - najpóźniej w ciągu 70 dni od dnia rejestracji w urzędzie pracy.

Jak wynika z szacunków WUP, w urzędach pracy całego województwa rejestruje się ponad 30 tys. absolwentów kończących naukę w roku szkolnym (akademickim) 1999/2000.

Przewiduje się, iż w ramach Programu “Absolwent 99”:

- podejmie zatrudnienie ponad 10 tys. zarejestrowanych w urzędach pracy absolwentów, w tym w ramach tzw. “umów absolwenckich” - 2800 osób,
- na staż zawodowy urzędy pracy skierują 1400 osób,
- w szkoleniach uczestniczyć będzie 850 absolwentów,
- zorganizowane będą warsztaty poszukiwania pracy dla 4500 absolwentów, a w razie stwierdzonych potrzeb 600 osób będzie mogło uczestniczyć w zajęciach klubu pracy,
- urzędy przy organizują spotkania informacyjne dla 10 tys. absolwentów.

Umowy absolwenckie:

Są jedną z subwencjonowanych form zatrudnienia dla absolwentów, pozostającą w ścisłym związku z przyjętym ogólnopolskim programem “Absolwent 98” i “Absolwent 99”. Zatrudnienie w ramach umów absolwenckich, stwarza młodemu człowiekowi możliwość dostosowania własnych kwalifikacji do potrzeb rynku i nabycia umiejętności poruszania się po nim.

Adresatem programu powinni być w pierwszej kolejności absolwenci z wykształceniem średnim i zawodowym, przy czym należy brać pod uwagę strukturę zawodową bezrobotnych absolwentów na lokalnym rynku pracy.

W II kwartale w SUP województwa małopolskiego w ramach umów absolwenckich zatrudnienie podjęło 590 osób.

Umowy o organizację miejsc pracy w ramach umów absolwenckich zawarto z 384 pracodawcami. Większość z nich należy do sektora prywatnego.

Według EKD można dokonać następującej klasyfikacji:

Klasyfikacja EKD	Ilość podmiotów
A.Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	2
C.Górnictwo i kopalnictwo	3
D.Działalność produkcyjna	66
F. Budownictwo	35
G. Handel hurtowy i detaliczny	159
H. Hotele i restauracje	20
I. Transport, gospodarka magaz. i łączność	8
J. Pośrednictwo finansowe	9
K. Obsługa nieruchomości, wynajem	23
L. Administracja publiczna i obrona narodo- wa, gwarantowana prawnie opieka socjalna	24
M. Edukacja	4
N. Ochrona zdrowia i opieka socjalna	12
0.Pozostała działalność usługowa, komunalna, socjalna i indywidualna	19
Razem:	384

W ramach tego programu absolwenci zatrudniani byli głównie jako pracownicy biurowi, sprzedawcy, oraz pracownicy usług osobistych i ochrony.

Na koniec okresu sprawozdawczego stan zatrudnienia wynosił 2785 osób

Staże:

Są kolejną formą aktywizacji absolwentów dającą możliwość nabywania umiejętności praktycznych poprzez wykonywanie zadań w miejscu pracy przez absolwenta bez nawiązywania stosunku pracy z pracodawcą. W okresie odbywania stażu absolwent otrzymuje stypendium w wysokości zasiłku dla bezrobotnych.

W II kwartale w ramach umów zawartych przez urzędy pracy staż podjęło 350 osób.

Najczęściej podejmowano staż w grupie pracowników obsługi biurowej, w dalszej kolejności to modelki, sprzedawcy i demonstratorzy.

W celu zorganizowania praktyk stażowych urzędy pracy nawiązały współpracę z 233 podmiotami gospodarczymi struktura gospodarcza tych podmiotów przedstawia się następująco:

Klasyfikacja EKD	Ilość podmiotów
A.Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	1
C Górnictwo i Kopalnictwo	1
D.Działalność produkcyjna	15
E.Zaopatrzenie w energ. elektr. gaz.	0

F.Budownictwo	7
G.Handel hurtowy i detaliczny, naprawy pojazdów mechanicznych	43
H.Hotele i restauracje	4
I. Transport, gospodarka magaz. i łączność	3
J. Pośrednictwo finansowe	21
K.Obsługa nieruchomości, wynajem i działalność związana z prowadzeniem interesów	8
L.Administracja publiczna i obrona narodowa	70
M.Edukacja	12
N.Ochrona zdrowia i opieka socjalna	33
0.Pozostała działalność usługowa komunalna, socjalna i indywidualna	15
Razem:	233

Na koniec kwartału liczba osób uczestnicząca w programie wynosiła 1630 osób.

Pożyczki:

W II kwartale b.r. powiatowe urzędy pracy w województwie małopolskim udzieliły ogółem 155 pożyczek, w tym 149 dla bezrobotnych i 6 dla pracodawców. Łączna kwota przydzielonych pożyczek wyniosła 2 049 980 zł, w tym dla pracodawców przypadła kwota 40 000 zł na utworzenie miejsc pracy dla bezrobotnych, na rozpoczęcie działalności gospodarczej przydzielono pożyczki w wysokości 2 009 980 zł.

Najwięcej pożyczek przydzielono na działalność usługową-50 %, na działalność handlową - 36%, na działalność produkcyjną - 13%.

Struktura wykształcenia bezrobotnych pożyczkobiorców przedstawia się następująco:

- wyższe 17 os.
- średnie ogólne 23 os.
- średn. techn. i polic. 45 os.
- zas. zaw. 58 os.
- podst. 6 os

Prace interwencyjne

Zgodnie z "Zasadami realizacji programów rynku pracy ograniczających bezrobocie w województwie małopolskim w roku 1999" prace interwencyjne dają możliwość aktywizacji zawodowej różnym grupom bezrobotnych, jak również wspierają rozwój małych i średnich przedsiębiorstw. Forma ta powinna być szczególnie wykorzystywana na terenach wiejskich, małomiasteczkowych oraz w miastach, w których odczuwalne są skutki przekształceń gospodarczych przedsiębiorstw i restrukturyzacji zatrudnienia, a jednocześnie brak jest możliwości zagospodarowania zwolnionych kadr.

W II kwartale w ramach prac interwencyjnych w urzędach pracy województwa małopolskiego podjęło zatrudnienie 1665.

Poziom wykształcenia osób podejmujących zatrudnienie w ramach programu:

- wyższe 35 osób
- średnie ogólne 96 osób

- średnie zawodowe 505 osób
- zasadnicze 729 osób
- podstawowe 300 osób

Zestawienie ilościowe miejsc pracy w poszczególnych zawodach w ramach prac interwencyjnych przedstawia się następująco:

Grupy zawodowe	ilość miejsc	%
specjaliści	33	2
technicy i inny średni personel	166	10
pracownicy biurowi	238	14
pracownicy usług osob i sprzedawcy	314	19
rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	66	4
robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	266	16,
operatorzy maszyn i urządzeń	83	5
pracownicy przy pracach prostych	499	30
Ogółem	1665	100

Najwięcej - 499 miejsca zorganizowano dla pracowników przy pracach prostych. W tej grupie znalazły zatrudnienie osoby w następujących zawodach: sprzątaczką dozorca, portier, salowa, pomoc kuchenna. Najmniej osób zatrudniono w zawodach: rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (4%) oraz operatorzy maszyn i urządzeń (5 %) a uczestnikami programu były przede wszystkim osoby posiadające wykształcenie zasadnicze i średnie zawodowe.

W II kwartale b.r. w zakresie prac interwencyjnych nawiązano współpracę z 784 pracodawcami. Wśród nich 617 to firmy prywatne.

Klasyfikacja tych podmiotów w/g EKD przedstawia się następująco:

Klasyfikacja EKD	Ilość podmiotów
A.Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	9
B. Rybołówstwo i rybactwo	0
C. Górnictwo i kopalnictwo	6
D.Działalność produkcyjna	118
E .Zaopatrzenie w energię elektr.gaz i wodę	6
F.Budownictwo	62
G.Handel hurtowy i detaliczny, naprawy	252
H.Hotele i restauracje	45
I. Transport gospodarka magazyn i łączność	17
J .Pośrednictwo finansowe	19
K. Obsługa nieruchomości i wynajem	48
L. Administracja publiczna, obrona narodowa	103
M.Edukacja	11
N. Ochrona zdrowia i opieka socjalna	34

0. Pozostała działalność usługowa, komunalna	54
Razem:	784

Stan zatrudnienia na koniec kwartału wynosił ogółem 2556 osób.

Roboty publiczne:

W ramach robót publicznych w II kwartale br. w województwie małopolskim podjęło zatrudnienie 579 osób

Najwięcej miejsc pracy w ramach tego programu utworzono dla pracowników biurowych. Na koniec okresu sprawozdawczego było zatrudnionych 780 osób.

Poradnictwo zawodowe

Doradcy zawodowi małopolskich urzędów pracy w kwietniu, maju i czerwcu bieżącego roku udzielili pomocy w sumie 10.641 osobom.

Podstawowym zadaniem poradnictwa zawodowego jest wspieranie pośrednictwa pracy w pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia. Doradcy zawodowi informują o sytuacji na rynku pracy i istniejących zawodach, udzielają pomocy w zaplanowaniu ścieżki kariery zawodowej, wyborze odpowiedniego szkolenia i charakteru pracy dostosowanego do umiejętności i predyspozycji klienta. Ponadto włączają się w działania zapobiegające bezrobociu młodzieży, wspomagając pedagogów i wychowawców młodzieży prowadząc w Salach Informacji Zawodowej i szkołach spotkania informacyjne dla uczniów.

Najliczniejszą grupę zgłaszającą się do doradców zawodowych stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (36,3%) oraz średnim i policealnym zawodowym (31,6%).

Dane liczbowe obrazujące pracę doradców zawodowych z osobami zarejestrowanymi w urzędach pracy w II kwartale '99

forma pracy	liczba osób	wykształcenie					z ogólnej liczby			
		podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie ogólne	średnie i policealne zawodowe	wyższe	kobiety	osoby do 24r. życia	absolwenci	bezrobotni pow. 12 m-cy
poradnictwo indywidualne	2193	443	834	232	598	86	1304	689	405	701
poradnictwo grupowe	602	59	158	81	257	47	427	399	346	96
informacja indywidualna	274	423	1022	383	843	77	1583	945	424	445
grupowe spotkania informacyjne	1736	301	629	147	601	58	1136	952	475	424
razem	7279	1226	2643	843	2299	268	4450	2985	1650	1666

Liczba uczniów i studentów, którzy w województwie małopolskim skorzystali z usług doradców zawodowych w II kwartale br.

Wyszczególnienie	liczba osób
poradnictwo indywidualne	108
indywidualna informacja zawodowa	195
spotkania informacyjne	3059
razem	3362

W województwie małopolskim w 38 klubach pracy prowadzonych samodzielnie przez powiatowe urzędy pracy bądź na mocy porozumienia urzędów pracy z partnerami zewnętrznymi (między innymi z władzami gmin i komendami ochotniczych hufców pracy) liderzy uczyli klientów sposobów poznawania własnych słabych i mocnych stron, aktywnego poszukiwania pracy, umiejętności pisania życiorysu, listu motywacyjnego, prowadzenia rozmowy kwalifikacyjnej z pracodawcami.

Liderzy klubów pracy przeprowadzili w woj. małopolskim w II kwartale 82 cykle zajęć, które ukończyło 659 osób. Wśród nich kobiety stanowiły aż 73%, a osoby z wykształceniem zasadniczym, średnim i policealnym zawodowym 75,3%.

Uczestnicy zajęć w klubach pracy:

ogółem	w y k s z t a ł c e n i e					z o g ó ł n e j l i c z b y			
	podstawowe	zasadnicze zawodowe	średnie ogólne	średnie i policealne zawodowe	wyższe	kobiety	osoby do 24r. życia	absolwenci	bezrobotni pow. 12 m-cy
659	99	272	50	224	14	482	336	131	185

Zwolnienia grupowe

W II kwartale 1999 r. na terenie woj. małopolskiego zwolnień grupowych dokonano w 107 zakładach pracy, w 34 z nich (z czego w 19 z sektora publicznego) objęto zwolnieniami ponad 20 osób. Najwięcej wypowiedzeń stosunków pracy 20 i więcej pracowników dotyczyło zakładów pracy z terenu PUP w Krakowie - 12 oraz PUP w Chrzanowie - 4. W pięciu powiatowych urzędach pracy województwa odnotowano pojedyncze przypadki zwolnienia więcej niż 20 osób. Brak zgłoszeń dotyczył rejonu PUP w Brzesku, Dąbrowie Tarnowskiej, Limanowej, Olkuszu, Proszowicach i Wadowicach.

Zamiar przeprowadzenia zwolnień większej ilości pracowników zgłosiło do urzędów pracy w II kw. 25 zakładów (11 z sektora publicznego). Zgłoszenia dotyczyły zakładów pracy zlokalizowanych na terenie obszaru działania 8 - u powiatowych urzędów pracy województwa. Najwięcej otrzymały: PUP w Krakowie - 12 i PUP w Tarnowie - 4. Pojedyncze przypadki zgłoszeń odnotowano w PUP w Dąbrowie Tarnowskiej, Nowym Targu, Tarnowie i Wadowicach.

Dane liczbowe dot. zwolnień grupowych 20 i więcej pracowników woj. małopolskiego w II kwartale br. zawiera poniższa tabela:

Z ogólnej liczby 59 pracodawców zmniejsza zatrudnienie w zakładach pracy o ponad 20 osób, z tego:

- 26 pracodawców zmniejsza zatrudnienie o 20 - 50 osób
- 17 pracodawców zmniejsza zatrudnienie o 51 - 100 osób
- 16 pracodawców zmniejsza zatrudnienie powyżej 100 osób

Działania urzędów pracy w ramach realizacji "Modelu usług na rzecz łagodzenia zwolnień grupowych" koncentrowały się głównie na rozmowach z kierownictwem zakładów pracy. Rozmowy zostały przeprowadzone w 18 zakładach, natomiast spotkania informacyjne ze zwalnianymi pracownikami zorganizowano na terenie 10 zakładów w których są planowane zwolnienia, lub w których stały się one już faktem. Poniższe zestawienie obrazuje zakres działań służb zatrudnienia w ramach realizacji w/w "Modelu".

Działania urzędów pracy na rzecz łagodzenia skutków zwolnień grupowych:

1. *rozmowy z kierownictwem* - w **18** zakładach , w tym realizowane przez PUP :
2. *spotkania informacyjne* ze zwalnianymi pracownikami zrealizowano w **10 zakładach** województwa małopolskiego przy udziale **609 pracowników**, w tym przez PUP w:
3. *punkty (dyżury) informacyjno-doradcze* dla osób przewidzianych do zwolnienia: **3 punkty** w województwie, z usług których skorzystało **211 osób**, w tym w PUP:
4. *inne działania*: - PUP w Krakowie - przekazano materiały informacyjne nt. możliwości pomocy ze strony PUP

Działalność informacyjna i wydawnicza

W drugim kwartale bieżącego roku działalność informacyjno-wydawnicza Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie ukierunkowana na była przede wszystkim na realizację zadań wynikających z przyjęcia programu "Absolwent '99".

Z myślą o tegorocznych absolwentach opracowane zostały następujące materiały informacyjne, adresowane do tej właśnie grupy Klientów urzędów pracy województwa małopolskiego:

- ulotka pn. **"Absolwencie, nie jesteś sam!"**
- ulotka pn. **"Absolwent"** wraz z wkładką, zawierającą m.in. adresy partnerów społecznych urzędów pracy – instytucji, na których pomoc absolwenci mogą liczyć, poszukując zatrudnienia
- ulotka **"Prawa i obowiązki bezrobotnego absolwenta"**
- ulotka **"Indywidualny Plan Działania"** zawierająca informacje na temat możliwości, wynikających z uczestnictwa w programie

W omawianym okresie podejmowano również działania mające na celu wzbogacenie zbiorów Biblioteki WUP w Krakowie o pozycje z zakresu informacji zawodowej i poradnictwa zawodowego, które to materiały mogą być z powodzeniem wykorzystywane nie tylko przez

doradców zawodowych, ale też i przez pedagogów szkolnych, którzy chcieliby pomóc swoim wychowankom w podjęciu decyzji dotyczącej ich przyszłego rozwoju zawodowego. Do najciekawszych pozycji należą:

- **“Przewodnik po zawodach”** - opracowany przez Centralny Instytut Ochrony Pracy na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Socjalnej. Obszerne - siedmiotomowe - wydanie zawiera szczegółowe charakterystyki wszystkich ważniejszych zawodów obecnych na polskim rynku pracy. Oprócz wyczerpującej analizy środowiska pracy, prezentacji głównych zadań realizowanych na poszczególnych stanowiskach oraz opisu wymagań, którym powinni odpowiadać kandydaci poszukujący zatrudnienia w określonych zawodach, w *“Przewodniku”* znaleźć można przydatne informacje adresowane do osób, które w sposób szczególnie zainteresowane są konkretnym zawodem, w tym m. in. adresy uczelni kształcących w określonych kierunkach.
- **“Wymagania psychologiczne w doborze osób do zawodów trudnych i niebezpiecznych”** autorstwa Anny Łuczak – pozycja szczególnie godna polecenia tym, którzy na co dzień zajmują się poradnictwem i doбором zawodowym oraz pośrednictwem pracy. Opracowanie to stanowi niejako pierwszy krok w kierunku ujednolicenia strategii prowadzenia badań psychodiagnostycznych w celu doboru osób do prac trudnych i niebezpiecznych. Zawiera listę 58 zawodów i 152 stanowisk wraz z wykazem cech niezbędnych - lub też szczególnie przydatnych - z punktu widzenia bezpieczeństwa i poprawności wykonywania pracy w wypadku każdego wymienionego zawodu i stanowiska.
- **“Zawodoznawstwo”** pióra Tadeusza Nowackiego – jest pierwszą polską próbą całościowego przedstawienia niezwykle złożonej problematyki pedagogiki pracy. Obok historycznego zarysu zagadnień związanych z podziałem pracy, czytelnicy znajdą tu – wysnutą w oparciu o wieloletnie przemyślenia autora – dogłębną analizę terminów, takich jak “zawód”, “kwalifikacje”, czy też “klasyfikacja zawodów”.

FUNKCJONOWANIE URZĘDÓW PRACY

Działania Wydziału Kontroli Legalności Zatrudnienia

W okresie od 01.01.1999r. do 30.06.1999r. w toku 1819 kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 745 jednostkach kontrolowanych i wystąpiono z 599 wnioskami do Kolegium ds. Wykroczeń, w tym (w niektórych wnioskach obwinia się o więcej niż jeden czyn):

- 127 wniosków dotyczyło niepowiadomienia Powiatowego Urzędu Pracy przez pracodawców o zatrudnieniu bezrobotnych,
- 190 wniosków dotyczyło zatrudnienia lub podjęcia pracy przez bezrobotnych bez powiadomienia PUP,
- 315 wniosków dotyczyło niedopełnienia obowiązku opłacania składek na Fundusz Pracy lub nieopłacanie ich w przewidzianym terminie, jak i składania nieprawdziwych danych mających wpływ na ich wysokość,
- 6 wniosków dotyczyło prowadzenie bez wymaganego upoważnienia pośrednictwa pracy lub pobieranie opłat od poszukujących pracy,
- 6 wniosków dotyczyło zatrudnienie cudzoziemców przez pracodawców bez zezwolenia lub zgody Dyrektora WUP,
- 4 wnioski dotyczyły podjęcie pracy przez cudzoziemców bez zgody Dyrektora WUP.

Kolegia ds. Wykroczeń orzekły kary lub wydały nakazy karne w łącznej wysokości 92.213 zł w 599 sprawach. Ponadto stwierdzono uszczuplenie należności Funduszu Pracy w

wysokości **904.612,00 zł** , a PUP naliczyły ogółem **14.819,90 zł** zwrotu z tytułu nienależnie pobranych zasiłków. Łączne efekty finansowe w I półroczu wyniosły **1.014.735,00 zł**.

Ponadto ustalono **657** przypadków zatrudnienia bezrobotnych , z których **165** pobierało nienależny zasiłek dla bezrobotnych.

POZIOM I STRUKTURA WYDATKÓW Z FUNDUSZU PRACY I FUNDUSZU GWARANTOWANYCH ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

Fundusz Pracy

W II kwartale 1999r. z łącznej kwoty wydatków z Funduszu Pracy przeznaczono:

- 70,4% na zasiłki (zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki przedemerytalne, świadczenia przedemerytalne),
- 20,3% na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu,
- 8,1% na przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników.

W porównaniu z I kwartałem udział zasiłków w wydatkach ogółem kształtował się na tym samym poziomie (wzrost o 0,7%) - przy czym spadł udział zasiłków dla bezrobotnych o 1,4%, wzrósł zaś udział zasiłków przedemerytalnych i świadczeń przedemerytalnych o 2,1%. Wzrósł również nieznacznie udział aktywnych form (o 2,1%), kosztem wydatków na przygotowanie zawodowe młodocianych (o 3,1%).

W zakresie subsydiowanych programów rynku pracy największy udział w II kwartale miały wydatki dotyczące:

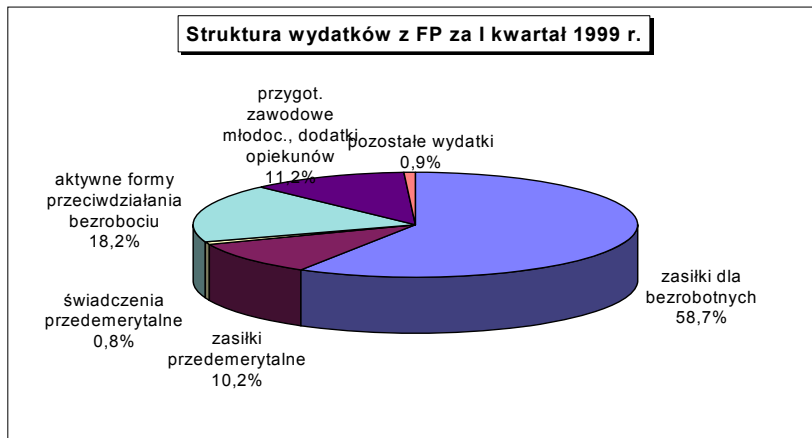
- aktywizacji zawodowej absolwentów -37,8%,
- prac interwencyjnych -21,7 %,
- pożyczek -16,3%,
- szkoleń -10,6%,
- robót publicznych -10,1%.

W porównaniu z I kwartałem struktura ta była podobna, wzrósł udział pożyczek o 6,5% i wydatków na programy specjalne o 2,4%.

W czerwcu br. Prezes Krajowego Urzędu pracy przyznał dodatkowo dla woj. małopolskiego 1.021.138 zł na realizację programów dotyczących wsi.

Wydatki ogółem z Funduszu Pracy w II kwartale 1999r.

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł	Udział w %
Wydatki ogółem	61302,4	100,0
Zasiłki dla bezrobotnych	35125,7	57,3
Zasiłki przedemerytalne	6954,0	11,3
Świadczenia przedemerytalne	1098,0	1,8
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	12438,9	20,3
Przygotowanie zawodowe młodocianych, dodatki opiekunów	4980,5	8,1
Pozostałe	705,3	1,2

Wydatki na aktywne formy z Funduszu Pracy w II kwartale 1999r.

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł	Udział w %
Wydatki na aktywne formy ogółem	12438,9	100,0
Szkolenie bezrobotnych	1321,3	10,6
Prace interwencyjne	2696,9	21,7
Roboty publiczne	1253,2	10,1
Pożyczki dla bezrobotnych i dla zakładów pracy	2034,7	16,3
Pożyczki szkoleniowe	13,8	0,1
Programy specjalne	319,8	2,6
Aktywizacja zawodowa absolwentów	4699,2	37,8
Refundacja składek ZUS	85,2	0,7
Pozostałe aktywne formy	14,8	0,1

Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

W II kwartale 1999r. do Biura Terenowego Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych przy WUP w Krakowie wpłynęło ogółem 100 wniosków o wypłatę świadczeń z FGŚP:

- 9 wniosków jako wykazy niezaspokojonych roszczeń pracowniczych,
- 3 wnioski o zarządzanie wypłaty jednorazowego świadczenia,
- 88 wniosków indywidualnych pracowników niewypłacalnych pracodawców.

Zauważalny jest więc znaczny wzrost (3 krotny) ilości zgłaszanych wniosków indywidualnych w stosunku do I kwartału.

Do końca II kw. 1999r. spośród wszystkich wniosków zaakceptowano do wypłaty i zrealizowano świadczenia:

- 4 wykazów niezaspokojonych roszczeń pracowniczych,
 - 1 wniosek o zarządzenie wypłaty jednorazowego świadczenia,
 - 14 wniosków indywidualnych pracowników niewypłacalnych pracodawców
- (w tym: 7 wniosków z poprzedniego okresu).

Do rozpatrzenia pozostało:

- 8 wykazów niezaspokojonych roszczeń pracowniczych,
- 2 wnioski o zarządzenie wypłaty jednorazowego świadczenia,
- 78 wniosków indywidualnych pracowników niewypłacalnych pracodawców.

Ogółem w II kwartale 1999r. – na podstawie 14 wniosków indywidualnych, 1 wniosku o zarządzenie wypłaty jednorazowego świadczenia i 4 wykazów niezaspokojonych roszczeń pracowniczych – zrealizowano wypłaty dla 1232 pracowników z 8 firm na ogólną kwotę 2.269.984,33 zł.

OPRACOWANIA WŁASNE

Pakiet programów pomocowych “Gorlice ‘99”

Andrzej Martynuska

Dyrektor

Wojewódzkiego Urzędu Pracy

w Krakowie

Restrukturyzacja górnictwa w Polsce oraz załamanie się wschodniego rynku zbytu spowodowały gwałtowne pogorszenie sytuacji na lokalnym rynku pracy powiatu gorlickiego. Struktura przedsiębiorstw na tym rynku jest bardzo niekorzystna dla właściwego rozwoju lokalnego ze względu na tzw. “monokulturę gospodarczą” oraz towarzyszącą jej bardzo słabą dynamikę procesu tworzenia nowych miejsc pracy.

Dominantą rynku pracy pozostaje od lat Fabryka Maszyn “Glinik” S.A., która – pomimo znacznych zmian restrukturyzacyjnych wewnątrz zakładów wchodzących w skład holdingu – nie zmieniła podstawowego profilu produkcji, jakim są maszyny i urządzenia dla górnictwa. Kurczeniu się rynku zbytu dla podstawowych produktów “Glinika” nie towarzyszy poszukiwanie nowych obszarów aktywności gospodarczej, w związku z tym zachodzi konieczność ciągłego ograniczania zatrudnienia. Posiadany potencjał nie jest, niestety, wykorzy-

stywany dla odbudowy likwidowanych miejsc pracy w ramach przedsiębiorstwa.

Niski poziom rozwoju przedsiębiorczości lokalnej, brak właściwej infrastruktury dla jej stymulowania i rozwoju, brak (jak dotychczas) mechanizmów przyciągania inwestorów zewnętrznych sprawiają, że praktycznie nie obserwuje się znaczącego i adekwatnego do sytuacji przyrostu nowych miejsc pracy.

Wieloletnie utrzymywanie się takiej sytuacji – w połączeniu z obserwowanymi postawami większości pracowników uczestniczących w rynku pracy, charakterystycznymi dla poprzedniego systemu (co zresztą jest właściwością nie tylko rynku gorlickiego, ale dotyczy jeszcze bardzo wielu rynków pracy w Polsce) – skutkuje małą skłonnością pracowników do aktywności i mobilności zawodowej niezbędnej na nowoczesnym rynku pracy.

Efektom takiej sytuacji jest niesłuchanie ograniczona możliwość kreowania programów pomocowych dla lokalnego rynku pracy, które jak dotychczas z konieczności koncentrują się głównie na łagodzeniu skutków bezrobocia. Ostatnim potwierdzeniem powyższej diagnozy jest sytuacja obserwowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gorlicach w II kwartale bieżącego roku. Urząd ten od dawna ze szczególną wnikliwością obserwuje rozwój sytuacji w „Gliniku”, prowadząc bieżący monitoring zatrudnienia ukierunkowany na działania wyprzedzające, umożliwiające przygotowanie - w oparciu o Fundusz Pracy - programów osłonowych dla zwalnianych pracowników. Skutkiem dobrego rozeznania sytuacji jest odpowiednie do aktualnej sytuacji doposażenie tego Urzędu w środki Funduszu Pracy umożliwiające aktywizację programami rynku pracy 2149 osób.

Tymczasem zabiegi Kierownika Powiatowego Urzędu Pracy o pozyskanie subwencyjonowanych miejsc pracy u pracodawców spoza „Glinika” spotkały się ze znikomym zainteresowaniem samych pracodawców, pomimo że zakładany poziom zatrudnienia po programach był niższy od ubiegłorocznego, a poziom refundacji wyższy niż zrealizowany w ubiegłym roku. Równocześnie zainteresowanie samych pracowników zwalnianych z „Glinika” pomocą ze strony Urzędu kształtowało się na poziomie zerowym.

Poza przedstawionymi, bardzo niepokojącymi zjawiskami istnieje jednak szereg procesów pozytywnych, stwarzających szansę na podjęcie działań o większej skuteczności i prowadzących do trwałej poprawy sytuacji:

- Lokalne władze samorządowe dostrzegają potrzebę budowania perspektywicznych rozwiązań prorozwojowych, trwają prace nad Powiatową Strategią Rozwoju, w których uczestniczą wszyscy lokalni partnerzy rynku pracy. Przedstawiciele władz lokalnych, „Glinika” oraz Związków Zawodowych włączeni zostali do amerykańskiego Programu Rozwoju Zawodowego i uczestniczyli w szkoleniach w tym zakresie. W efekcie Starosta podjął decyzję o powołaniu Zespołu Przystosowania Przemysłowego, któremu będzie przewodniczył.
- Kierownictwo Związków Zawodowych działających na terenie „Glinika” reprezentuje nowoczesny i kreatywny model działania organizacji związkowej. Wyraża się to między innymi postrzeganiem interesów pracowników zakładu szerzej niż tylko obrona za wszelką cenę bieżącego zatrudnienia. Aktywne i kreatywne uczestnictwo w przekształceniach strukturalnych przedsiębiorstwa czy też zgoda na uczestnictwo w Zespole Przystosowania Przemysłowego, stwarzają dużą szansę na dobrą i konstruktywną współpracę dla dobra lokalnego rynku pracy.
- Urząd Marszałkowski województwa małopolskiego, Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego oraz Fundacja Promocji Gospodarczej Regionu Krakowskiego wykazują duże zainteresowanie sytuacją w powiecie gorlickim czynnie uczestnicząc w podejmowanych działaniach.
- Podpisany został list intencyjny o powołaniu spółki „Gorlicka Ekologiczna Strefa Gospodarcza”, którą tworzyć będą władze lokalne, „Glinik” S.A., Rafineria Nafty „Glimar” S.A. oraz Agencja Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A.
- Prezes Krajowego Urzędu Pracy złożył deklarację o zapewnieniu finansowania Funduszem Pracy wszystkich programów rynku pracy służących przeciwdziałaniu bezrobociu i łago-

dzeniu jego skutków w związku z rozwojem sytuacji w Gliniku i powiecie gorlickim, zgłoszonych przez Powiatowy Urząd Pracy.

W tym stanie rzeczy pakiet programów pomocowych "Gorlice '99" traktować można jako ofertę Systemu Urzędów Pracy, ukierunkowaną na czynne i aktywne wsparcie Funduszem Pracy oraz posiadanym potencjałem organizacyjnym SUP - sytuacji na gorlickim rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem bieżącej sytuacji w Fabryce Maszyn "Glinik" S.A.

i niezbędnych działań osłonowych. Podejmowane przedsięwzięcia zostały przygotowane we współpracy z partnerami lokalnymi przy wiodącej i inspirującej roli Zespołu Przystosowania Przemysłowego. Działania ukierunkowane na łagodzenie skutków restrukturyzacji "Glinika" zostały wypracowane w ścisłej współpracy z zakładową organizacją związkową.

Program "Gorlice '99", ze względu na specyfikę sytuacji nie pozwalającą na szybkie i trwałe rozwiązanie występującego niedoboru miejsc pracy, opracowano w dwóch horyzontach czasowych: działań doraźnych (ukierunkowanych na łagodzenie sytuacji) i działań długofalowych (ukierunkowanych na rozwój lokalnego rynku pracy).

Na Program "Gorlice '99" składa się aktualnie osiem programów cząstkowych:

1. **"Diagnoza"** – to program mający na celu stałe monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy Gorlic, poprzez odpowiednio gromadzoną i upowszechnianą informację. Celem programu jest stworzenie warunków do szybkiego reagowania na zmieniającą się sytuację i przygotowywanie odpowiednio adresowanych programów łagodzenia skutków bezrobocia, jak również stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania strategii rynku pracy powiatu gorlickiego.
2. **"Motywacja"** – to program realizowany przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach i Związki Zawodowe FM "Glinik". Zakłada on przełamanie oporu zwalnianych pracowników wobec występujących i przewidywanych zmian, udzielenie pomocy w przygotowaniu się do zmiany, jak również motywowanie zwalnianych pracowników do aktywności zawodowej oraz ułatwianie przejścia do nowego zatrudnienia.
3. **"Pomoc"** – stanowiący konkretną i zróżnicowaną ofertę urzędu pracy wobec osób bezrobotnych i zagrożonych utratą pracy, opartą na możliwych do wydatkowania środkach Funduszu Pracy. Oferta ta daje możliwość skorzystania z usług poradnictwa zawodowego, klubów pracy, zatrudnienia w ramach pośrednictwa pracy oraz subsydiowanych form takich jak: prace interwencyjne, roboty publiczne, umowy i staże absolwenckie. Urząd pracy oferuje również możliwość uzyskania pożyczek na działalność gospodarczą dla osób bezrobotnych oraz pożyczek dla pracodawców na tworzenie nowych miejsc pracy. W przypadku problemów w zatrudnieniu wynikających z niedostosowania kwalifikacji do wymogów rynku, urząd pracy jest przygotowany do organizowania szkoleń zawodowych i kierowania na nie bezrobotnych i osób będących w okresie wypowiedzenia z przyczyn zakładu pracy. Konkretną ofertą jest również możliwość organizowania zindywidualizowanych programów specjalnych, w ramach których będą zastosowane zróżnicowane instrumenty pro zatrudnieniowe - w tym jednak programie konieczny jest współudział partnerów lokalnych.
4. **"Zachęta"** – to program specjalny przeznaczony dla pracowników zwalnianych z "Glinika". Program ten umożliwi zatrudnienie 50 osób w innych zakładach pracy położonych na terenie Gorlic. Zatrudnienie to dotyczy między innymi: spawaczy, ślusarzy, suwnicowych (kobiety), metalurgów i pracowników administracyjnych.
5. **"Migracja"** – program zakładający możliwość zatrudnienia pracowników zwalnianych z "Glinika" oraz bezrobotnych w zakładach pracy znajdujących się w innych rejonach województwa małopolskiego oraz na terenie województwa śląskiego i mazowieckiego. Program przewiduje utworzenie 50 miejsc pracy poza terenem Gorlic, głównie w zawodach związanych z budownictwem.
6. **"Partnerstwo dla Glinika"** – program zakłada kompleksową pomoc wobec zwalnianych pracowników FM "Glinik" świadczoną przez różnych lokalnych partnerów. Pomoc ta realizowana będzie w różnych formach - począwszy od doradztwa i informacji udzielanych w zorganizowanym w tym celu Punkcie, poprzez uczestnictwo osób zwalnia-

- nich w różnych programach zatrudnieniowych, pozyskiwanie pracodawców organizujących miejsca pracy - aż do podjęcia nowego zatrudnienia przez uczestników Programu. Podstawą Programu będzie działalność Zespołu Przystosowania Przemysłowego.
7. **“Klimkówka 2000”** – w ramach programu stworzonych zostanie 15 miejsc pracy w nowo oddanym pawilonie Domu Pomocy Społecznej w Klimkowie. Umożliwi to zatrudnienie przede wszystkim pielęgniarek oraz pracowników obsługi administracyjnej.
 8. **“Lokomotywa”** – to program długofalowy, ukierunkowany na perspektywiczny rozwój lokalnego rynku pracy. Jego założeniem jest zbudowanie lokalnego partnerstwa dla wzmocnienia gospodarki lokalnej i generowania nowych miejsc pracy. Program będzie powiązany z opracowywaną aktualnie Strategią Rozwoju Powiatu Gorlice, koncentrując się przede wszystkim na obszarze rynku pracy.

Rolę wiodącą przy realizacji programów ukierunkowanych na doraźne łagodzenie sytuacji w sposób naturalny pełnić będzie Powiatowy Urząd Pracy w Gorlicach, ściśle współpracując z pozostałymi partnerami lokalnymi w ramach Zespołu Przystosowania Przemysłowego. Podstawowe finansowanie działań zapewni Fundusz Pracy, a realizowane zadania ujęte są z Karcie Zadań i Efektów dla Powiatowego Urzędu Pracy w Gorlicach.

Założono równocześnie, że określona Kartą Zadań efektywność poszczególnych programów rynku pracy ma charakter orientacyjny i Kierownik PUP może na bieżąco podejmować decyzje dotyczące zmniejszenia zakładanej efektywności po programach (zarówno kosztowej jak i zatrudnieniowej), oczywiście jeżeli znajduje to uzasadnienie w sytuacji na lokalnym rynku pracy.

W przypadku działań ukierunkowanych na długofalowy rozwój lokalnego rynku pracy (zaprezentowanych w opracowaniu “Gorlice ‘99” w formie otwartej procedury pokazującej metodę dojścia do wypracowania lokalnego programu rozwoju) rolę wiodącą pełnić będzie powiatowy Zespół Przystosowania Przemysłowego pod kierunkiem Starosty, przy czynnym uczestnictwie wszystkich partnerów lokalnego rynku pracy.

Ponieważ na razie nie jest jeszcze możliwe szczegółowe przygotowanie programów długofalowych, obecny kształt pakietu “Gorlice ‘99” zawiera jedynie ogólne zarysowanie kierunku rozwiązań docelowych, stanowiąc swego rodzaju Operacyjny Plan Działania Powiatowej Strategii Rozwoju.

“Nabywanie i wymiana doświadczeń przy tworzeniu Centrum Szkoleń Zawodowych” — informacje z realizacji stażu zagranicznego w ramach Programu Leonardo da Vinci.

*Tomasz Bogdan
WUP Kraków
Wydział Rynku Pracy*

W dniach 15.03 - 02.04.1999 r. pracownicy Systemu Urzędów Pracy województwa małopolskiego — Tomasz Bogdan i Monika Mostowik — uczestniczyli w stażu zagranicznym w Finlandii, którego celem było zbadanie tworzenia i działania systemu dostosowywania szkoleń

zawodowych do aktualnych potrzeb rynku oraz zapoznanie się z funkcjonującymi połączeniami informacyjnymi pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za rozwój regionu.

Wyjazd nastąpił na zaproszenie Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A. realizującej w ramach Programu Leonardo da Vinci projekt pn. "Nabywanie i wymiana doświadczeń przy tworzeniu Centrum Szkoleń Zawodowych".

Stroną przyjmującą grupę polską było fińskie Centrum Szkoleń Zawodowych — Adult Education Center of North-East Finland in Kuusamo, świadczące usługi szkoleniowe i konsultingowe na rzecz regionu Koillisma /ok. 30 tysięcy mieszkańców/. Na rynku fińskim (także i międzynarodowym dzięki realizowanym projektom) działają od 1974 roku oferując kursy z zakresu biznesu, obsługi klienta, turystyki, gastronomii, hotelarstwa, technologii informatycznych, zarządzania oraz języków obcych. Poza częścią prezentacyjną organizatorzy umożliwili również uczestnikom wyjazdu spotkania z lokalnymi władzami oraz różnymi firmami i instytucjami, m.in.:

- **Zarząd Miasta Kuusamo**
- **Craftpolis — Centre for crafts and design in Koillisma**
- **Naturpolis — zrzeszenie kilkunastu firm produkcyjnych i usługowych**
- **Regional Development Agency**
- **Employment Agency**
- **MatkaRuka – Travel Agency**
- **Workshop — "Studio Praktyk"**
- **Kuusamo Hall – Culture and Congress Center**
- **The Finnish United Nations Associations**

Na każdym spotkaniu strona polska dokonywała prezentacji w języku angielskim Systemu Urzędów Pracy /struktura, misja, cele, zadania, osiągnięcia i doświadczenia/ oraz Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A.

Byliśmy również uczestnikami międzynarodowej konferencji poświęconej problemom występującym w procesie postępującej globalizacji turystyki /materiały z tej konferencji w języku angielskim będą przekazane po opracowaniu dokonanych przez stronę fińską wszystkim uczestnikom/.

Adult Education Center of North-East Finland in Kuusamo oferuje kilkadziesiąt programów szkoleniowych przygotowanych według potrzeb i wymagań rynku pracy — wszystkie realizowane programy są pozytywnie zaopiniowane i zaakceptowane przez Zarząd Miasta. Centrum Szkoleń Zawodowych współpracuje z wieloma krajami Europy /Anglia, Hiszpania, Włochy, Irlandia, Estonia, Polska/ czerpiąc wiedzę i zdobywając doświadczenie tak niezbędne do dalszego rozwoju. Struktura organizacyjna firmy jest zbliżona do obserwowanych w polskich firmach szkoleniowych. Zaobserwowaliśmy jednak fakt tak znacząco odróżniający polskie firmy szkoleniowe od firm działających w krajach Unii Europejskiej. Po pierwsze firma ta realizuje rocznie kilkanaście projektów międzynarodowych. Dzięki tym projektom /stanowiącym doskonałe źródło zarobkowania/ w firmie obserwowany jest stały rozwój w zakresie szeroko rozumianej organizacji pracy, metodologii prowadzenia zajęć, zaplecza dydaktycznego itp. Pozwala to na organizowanie wymian i staży międzynarodowych mających na celu zdobywanie doświadczeń w zakresie tworzenia i zarządzania firmami szkoleniowymi. Jako jeden z efektów ciągłego doskonalenia organizacji pracy zaprezentowano nam nowoczesną metodę nauczania zwaną "Drzewo sukcesu". Każdy uczestnik zakwalifikowany na szkolenie odbywa z prowadzącym rozmowę, której efektem jest opracowany przez samego uczestnika /pod czujnym okiem specjalisty/ Indywidualny Plan Szkolenia. W Planie takim zawarte są szczegółowe cele, które uczestnik szkolenia musi osiągnąć, aby zostać specjalistą w określonej dziedzinie. Podstawową zaletą tej techniki szkolenia jest fakt, iż to sam uczestnik szkolenia musi określić swoje mocne i słabe strony oraz przygotować listę działań, których zrealizowanie daje możliwość wyeliminowania słabych stron. Absolwent kursu prowadzonego tą techniką ma świadomość tego co osiągnął — jest mu znacznie łatwiej odpowiednio zaprezentować się przed pracodawcą, czym zyskuje przewagę nad innymi kandydatami.

Na spotkaniu z Zarządem Miasta zaprezentowano nam Strategię Rozwoju Regionu do roku 2010. Dla miasta określono bardzo precyzyjnie główny cel: Kuusamo w ciągu 10 lat stanie

się miastem o charakterze turystyczno-wypoczynkowo-biznesowym. Zarząd uznał, że podstawowym czynnikiem stymulującym rozwój regionu w tym kierunku będzie stopień wykształcenia lokalnej społeczności, związany zwłaszcza z przedsiębiorczością, prowadzeniem biznesu oraz marketingiem /region Kuusamo jest najbardziej znanym w Finlandii – coraz bardziej w Europie – ośrodkiem turystycznym/. Imponujące jest, że tak przyjęty cel jest skutecznie realizowany przez wszystkie organizacje i instytucje odpowiedzialne i mające wpływ na rozwój regionu. Miasto czyni starania w celu uruchomienia w Kuusamo filii jednego z uniwersytetów, urząd pracy realizując politykę miasta organizuje szkolenia dla osób bezrobotnych głównie z zakresu przedsiębiorczości, marketingu, zarządzania biznesem, obsługi klienta /wszystkie propozycje miasta dotyczące kierunków szkoleń dyskutowane są z zarządem miasta/. Otwierane są profesjonalne biura podróży dysponujące specjalnym oprogramowaniem komputerowym pozwalającym /za pośrednictwem internetu/ na rezerwację miejsc noclegowych oraz ustalenie warunków wypoczynku bez konieczności odwiedzania biura podróży. Miasto wspierając przedsiębiorczość organizuje dla nowych przedsiębiorców lokale pod wynajem — coś na wzór polskich inkubatorów przedsiębiorczości. Różnica jednak polega na tym, że w Finlandii można wynajmować od miasta takie lokum bez ograniczeń. Dzięki zabiegom miasta wybudowano również /przy znaczącym udziale środków z budżetu państwa, ok. 60 %/ Kuusamo Hall — Centrum Kultury i Biznesu za kwotę 42 mln fińskich marek.

Przedstawicielom Urzędów Pracy przygotowano również kilkunastogodzinny staż w Urzędzie Pracy w Kuusamo. Odbyliśmy spotkanie z kierownikiem ds. szkoleń tegoż Urzędu, który przeprowadził prezentację Systemu Urzędów Pracy w Finlandii. Urzędy Pracy w Finlandii mają podobną strukturę organizacyjną — są odrębnym systemem, bezpośrednio podlegają Ministrowi Pracy. Nie różni nas również zakres usług świadczonych /choć istnieją różnice wynikające z innych rozwiązań prawnych/, jednak bardzo mocno uwidacznia się niemalże doskonała organizacja pracy oraz narzędzia pracy, w które wyposażone są tamtejsze Urzędy. Każdy bezrobotny rejestrujący się w Urzędzie po raz pierwszy posiada status poszukującego pracy /przez 1 rok/. W okresie tym każdy poszukujący pracy jest zobowiązany do uczestnictwa w kursie poszukiwania pracy, a poza tym musi realizować tylko jedno zadanie — aktywnie poszukiwać zatrudnienia. Jak podkreślał nasz rozmówca, Urzędy nie muszą podejmować w tym celu żadnych działań motywujących ani dyscyplinujących osoby bezrobotne. Wynika to jednak z natury finów — dla nich praca jest jedną z najwyższych wartości, a bezczynność /rozumiana przez nich jako utrata pracy/ jest bardzo dużą osobistą tragedią. Pracę zatem traktują jako swój podstawowy, również w aspekcie religijnym, obowiązek. Osoby bezrobotne posiadają bardzo dobre warunki do poszukiwania pracy. Warunki te tworzy funkcjonująca w internecie sieć komputerowa — każdy poszukujący pracy ma możliwość założenia w sieci coś na wzór prywatnej mini bazy danych, w której zamieszcza informacje nt. swojego wykształcenia, przygotowania zawodowego, dotychczas zdobytego doświadczenia, oczekiwań dotyczących pracy itp. /Urząd dysponuje kilkoma stanowiskami komputerowymi udostępnianymi osobom bezrobotnym/. Ogólnie mówiąc samodzielnie przygotowują curriculum vitae. Następnie dane te wysyłają łączem internetowym do pracodawców, których bazy są również dostępne za pośrednictwem internetu. Imponujący jest fakt, iż za pośrednictwem sieci komputerowej można dotrzeć do ofert pracy zamieszczanych w bazie przez wszystkie kraje Unii Europejskiej. Komputerowy system pośrednictwa pracy działa również w drugą stronę, tzn. pracodawcy poszukują w ten sposób pracowników, wysyłając ofertę pracy do baz danych zakładanych przez osoby poszukujące pracy. W trakcie stażu zapoznaliśmy się również z innym funkcjonującym w Urzędach Pracy programem komputerowym — ogólnokrajową bazą uczestników szkoleń organizowanych przez firmy szkoleniowe, w tym także przez Urzędy Pracy, óra daje możliwość bieżącego monitoringu losów osoby skierowanej przez Urząd na szkolenie zawodowe /na które kierowany jest obowiązkowo każdy bezrobotny po okresie 1 roku poszukiwania pracy/. Częścią stażu było również uczestnictwo w zajęciach tzw. studia praktyk. Studio to powstało z inicjatywy Zarządu Miasta i Urzędu Pracy /Miasto je finansuje/ w celu umożliwienia absolwentom szkół i uniwersytetów /w opisywanym przypadku informatycznych/ zdobycia tak niezbędnego doświadczenia zawodowego. Miasto zatrudnia w niepełnym

wymiarze godzin /6 godzin dziennie/ w takich miejscach absolwentów szkół wypłacając im pensję w wysokości 80 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Okres zatrudnienia wynosi 6 miesięcy, a w okresie tym pracownicy takiego studia wykonują pracę zgodnie z potrzebami zgłaszanymi przez miasto. Ważne jest to, iż zatrudniani absolwenci posiadają status pracownika, a nie stażysty czy też praktykanta — jest to bardzo istotne w późniejszym poszukiwaniu pracy, gdyż można już legitymować się 6-miesięcznym okresem zatrudnienia w Urzędzie Miasta.

Na koniec pobytu odbyliśmy jeszcze jedno spotkanie w Craftpolis — Centre for crafts and design in Koillisma. Inicjatywa, którą nam zaprezentowano jest kolejnym przykładem na bardzo aktywny udział Miasta, Centrum Szkoleń Zawodowych oraz Urzędu Pracy w stymulowaniu rozwoju własnego regionu. Tym razem działanie to przybrało formę projektu realizowanego w ramach programu unijnego przez Agencję Rozwoju Regionu Koillisma, a dotyczącego zorganizowania przedsiębiorstwa zatrudniającego rzemieślników wykonujących różnego typu robótki ręczne. Do momentu wdrożenia projektu rynek rękodzielnictwa był bardzo chaotyczny — indywidualni producenci nie planowali produkcji, nie badali potrzeb w tym zakresie, nie podejmowali działań marketingowych. Jednym słowem byli zbyt słabi ze względu na rozproszenie, aby osiągnąć sukcesy w przedsiębiorczości. Obecnie Centre for crafts and design in Koillisma zrzesza 105 małych /1-3 osobowych/ firm producenckich zarabiających rocznie ok. 150 mln marek fińskich. Centre for crafts and design in Koillisma posiada także na własny użytek Dział Marketingu, Dział Badań i Projektów, Biuro ds. Eksportu, Biuro Informacyjne oraz Biuro Obsługi Klienta. Współpracuje także z Centrum Szkoleń Zawodowych /Adult Education Center/ w zakresie doskonalenia umiejętności swoich pracowników. Aktualnie jest to profesjonalnie zarządzane przedsiębiorstwo posiadające widoczne efekty:

- *rozwój sektora rękodzielnictwa*
- *wzrost zatrudnienia*
- *połączenie produkcji rzemieślniczej*
- *sprawnie funkcjonujący marketing*
- *współpraca międzynarodowa*

Z odbytych spotkań i przeprowadzonych rozmów nasuwa się kilka wniosków:

a/ władze lokalne oraz instytucje pozarządowe bardzo aktywnie /wspólnie/ działają na rzecz rozwoju regionu. Działania ta w znacznym stopniu przyczyniają się do aktywizowania rynku pracy oraz osób bezrobotnych,

b/ Urzędy Pracy są traktowane przez władze miasta jako poważny partner dysponujący odpowiednim potencjałem ludzkim i finansowym do uczestniczenia w inicjatywach na rzecz rozwoju regionu. Miasto nie zostawia Urzędowi Pracy sam na sam z problemem bezrobocia lecz postrzega bezrobocie jako swoje zadanie — do rozwiązania wspólnie z m.in. Urzędem Pracy,

c/ podstawowym źródłem finansowania wspomnianych inicjatyw są środki własne miasta /wspierane środkami państwa/ oraz te pozyskiwane w funduszy unijnych — w ciągu roku w regionie Koillisma realizowanych jest kilkanaście projektów międzynarodowych dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej

d/ uczestnicy spotkań podkreślali wagę współpracy władz oraz instytucji działających w danych regionie — tylko dobrze zorganizowane, wspólnie wypracowane działania przyczyniają się skutecznie do rozwoju regionu,

Między innymi wskutek opisanego wyżej stażu, w maju bieżącego roku z inicjatywy WUP Kraków, odbyło się spotkanie w składzie: Członek Prezydium KK NSZZ "Solidarność", przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego, Kuratorium Oświaty, IPH, Krajowej Izby Edukacji, Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego i inni pod roboczą nazwą:

Problemy systemu kształcenia i szkolenia zawodowego w województwie małopolskim.

Na spotkaniu tym omówiono najważniejsze problemy występujące w obszarze kształcenia zawodowego w woj. małopolskim i zakwalifikowano je do trzech grup:

- niedostosowanie kształcenia na poziomie zawodowym do wymagań pracodawców
- brak znajomości wiarygodnej opinii pracodawców nt. potrzeb kadrowych, tak aktualnych jak i przyszłych,

brak przejrzystego i skutecznego systemu oceny i kontroli jednostek szkoleniowych jako gwarancji jakości oferowanych szkoleń –

Obecni goście w kolejnej części spotkania prezentowali inicjatywy podejmowane w celu poprawy systemu edukacyjnego i szkoleniowego, m.in. racjonalne ograniczanie naboru do szkół zawodowych przygotowujących do tzw. zawodów “nierynkowych” /KO-WUP/, program Leonardo da Vinci jako szansa na wprowadzenie nowej jakości w proces szkolenia zawodowego /WUP-ARRK/, wprowadzanie sprawdzonego modelu szkoleń zawodowych realizowanych w europie zachodniej /IPH/, nowy model szkoły zawodowej /Kuratorium Oświaty/. Chwaląc zaprezentowane działania różnych instytucji i organizacji podkreślono jednak, iż przyniosą one pożądaný skutek, jeśli będą realizowane przy współpracy wszystkich zainteresowanych problematyką kształcenia i szkolenia zawodowego.

Ustalono, iż spotkania o powyższej tematyce będą nadal kontynuowane, jednak już w mniejszych, tematycznych grupach odpowiedzialnych za przygotowanie propozycji rozwiązania wskazanych wyżej problemów.